
О, ты!

падары мне

дзень залаты,

Каб ён, як кроў твая,

мог квітнець.

Эльза   Выбраныя вершы
Ласкер-Шулер

n

паэты планеты

Эльза Ласкер-Шулер

Выбраныя вершы

*Пераклад з нямецкай
Георгія Ліхтаровіча*

Мінск
УП «Энцыклапедыкс»
2023

УДК 821.112.2-1
ББК 84(4Нем)-5
Λ26

Серыя заснаваная ў 2016 годзе.

Рэдкалегія серыі:

А. Баршчэўскі, Зм. Колас, І. Крэбс,
Г. Ліхтаровіч, А. Хадановіч, Г. Янкута

Пераклад зроблены паводле выданняў:

Else Lasker-Schüler. *Werke und Briefe. Kritische Ausgabe*. Bd. 1: *Gedichte*.
Bearb. von Karl Jürgen Skrodzki unter Mitarb. von Norbert Oellers.
Frankfurt a. M. : Jüdischer Verlag, 1996.

На вокладцы:

СТАНІСЛАЎ ШТУКГОЛЬД,
Партрэт Эльзы Ласкер-Шулер, каля 1910.

ISBN 978-985-7247-66-0

©Ліхтаровіч Г., пераклад на беларускую мову, 2023.
©Дызайн серыі. Русецкі М. І., 2016.
©Афармленне. УП «Энцыклапедыкс», 2023.

Завялыя мірты
(*Verwelkte Myrten*)

Ты шэры дзень без сонца, што сабой
Прыносіць грэшна юным ружам боль.
Я адчувала, што ляжу з табой,
Здалося, сэрца ўжо не б'ецца больш.

Я сцалавала бледнасць шчок тваіх,
Ды ў позірку тваім растаў усмех.
Забіў маёй душы апошні ўздых
І ўцёк істотай зімнай, быццам снег.

1899

Пачуццёвы шал

(Sinnenrausch)

Мая магіла – твой грахоўны рот,
Дурманіць яго подых навывлёт,
Бо назаўжды мае паснулі цноты.
П’янею, але п’ю з яго крыніцы
Бязвольна я імкну ў глыбінь цянёты,
Гатовы ў пекла заглядаць мой погляд ніцы.

Ярчэе цела ўсё маё тады,
Дрыжыць, нібы куст ружы малады
Ад пацалункаў дожджыку шалее.
З табою я ў зямлю граху шыбую
На сцежках рваць тыгровыя лілеі,
Хаця свой дом уласны не знайду я...

1899

Летуценні

(Phantasie)

Прыснула ля чароўнага фантана
Ўначы – і сон ціхуткі мне сасніўся –
Ад месяца сяйва й сузор'яў чыстых,
І хваляў пенных, серабрыстых.
Ад цьмянага абрысу кіпарыса,
Вачэй тваіх, што грэюць сонцаззяйна.

Маладзіку без раніцы так пуста –
Я чую, як ён з фаўнамі жартуе. –
Квітнеюць ружы яркія ў далінах,
Лілеі – свечкі на імшчу святую,
Мімозы залацінкі на галінах –
Палаюць кветкі, быццам тыя вусны...

1900

Инстынкт

(Trieb)

Мной рухаюць жыцця запал і сілы,
І не стрымаць пачуццяў мне,
А думкі, што ўтвараюць кон панылы,
Нібы ваўкі, грызуць мяне!

Пад сонцам па духмяных днях блукаю...
І дзікім крыкам ночы рву.
Мая пажада катам завывае,
На волю рвецца ў сіняву.

На крылах дрогкіх, люстраных лунае
Ва ўлонні светлым, маладым,
З сабой яднае кожны подых мая,
Сусвету ахвяруе свой уздым.

1900

Вясна

(Frühling)

Да дзяцінства

Жаданне ўзняцца на крыло
Бяссонніцай вясновай ночы,
Нібыта месяца святло,
Тваёй усмешкай прарасло
Ў мае збянтэжаныя вочы.

Туга па матчынай любві,
Бацькоўскіх словах, весніх гульнях –
Праклёнам голасу крыві
Каханне ў сэрцы ажыві,
Вядзі ў палон, для нас агульны.

Ядвабна вецце ўквеціў сад,
Кахання водар песціць вецер.
Ты разам – бацька, маці, брат...
Вясновых гульняў скарб і спрат!
Адзіны ў свеце...

1900

*Morituri*¹

З тых пор душа мая ад радасці кульгае,
Як цёмны спеў ты напісаў маёй крывёй.
З ружовага мяне ты выгнаў раю,
Я ўсім, хто любіць, ведаць дазваляю
Лёс валацугі гарапашны мой.

І ў час, як ружы свой накцюрн спяваюць,
Пра штосьці ціха разважае смерць,
Табе свой боль сардэчны прысвячаю,
Трывожныя сумневы да адчаю...
Як цяжка ўсё ж нянавісцю хварэць!

1900

---

¹ Тыя, хто ідзе на смерць (*лац.*).

Суламита

(Sulamith)

О, я вучуся ў гэтых губ спакусных –
Шмат асалоды тыя веда маюць!
Я адчуваю ўжо, як Гаўрыіла вусны
Ў душы маёй палаюць...
Начная хмара п'е
Сон кедравы глыбокі.
О, як усё тваё прывабна мне!
І я праходжу міма
З квітнеючым разбітым сэрцам
У сусвет далёкі,
У час,
На вечнасць,
А душа мая гарыць у фарбах вечаровых
Ерусаліма.

1901

*Nervus Erotis*¹

Я гэта пасля дзённай спёкі ўсёй
Ноч чула не адну...
Зноў тубярозы плямяць свет маёй крывёй,
Яна гарыць, падобная віну!

Скажы мне, ці душа твая крычыць,
Калі трывожна ўсхопіцца ад сну,
Як птушкі ў лесе плачуць уначы?

Чырвоным ззяе свет,
Душа суздром аблітая крывёю.
Зноў стогны сэрца – болю рыкашэт,
Чырвонавочна цьмее смерці след!

А ці твая душа шле ночы свой праклён?
Пах тубяроз не дорыць нам спакою
І нерв грызе наўсцяж стракаты сон.

1901

---

¹ Эратычны нерв (*лац.*).

Потым

(Данн)

...А потым ночка зоркай ціхай
Прыйшла і я заву сны.
І дзень прайшоў з усмешкаю са мною,
Ледзь дыхаў ён лагодай ружы дзікай.

Я майскую з тугой згадаю мрою,
Пасля прызнання пра каханне.
Спаліць я жарсцю прагну твае вусны –
Тысячагоддзяў сон-жаданне.

1902

Гарачка

(Fieber)

Здалёк я чую пах тваіх садоў,
Сухі паўднёвы вецер паліць твар.
Як горача маю хачу я ноч!
Я п'ю паветра жар маіх кастроў,
Пажараў.

Бяссонніца ўваччу гарыць мая
Трывожна, як начны ліхтар,
Нібы праменьчык волі ў ноч.
Ды пад праклёнам я –
З вышынь нябесных траплю да цябе ахвярай.

1902

Мая танцавальная песня

(Mein Tanzlied)

З мяне рытм цёмных скокаў рве,
Душа на тысячы аскепкаў б'ецца.
Мае ўсе беды чорт збярэ,
Прыцісне да палаючага сэрца.

Злятаюць кветкі ружы з валасоў,
Жыццё маё ва ўсе бакі імчыцца.
Так танчу тысячу гадоў,
З часоў, калі паспела нарадзіцца.

1902

Вясновы смутак

(Lenzleid)

Каб Вясну адчуў ты,
Пад маёй зімовай коўдрай,
Каб змог Вясну пазнаць ты
Ў маёй цішы мёртвай.
Ці праўда, бяда –
Аж да лета службыць ільдам
І чакаць Вясны цеплаты.

О, ты! падары мне дзень залаты,
Каб ён, як кроў твая, мог квітнець.
Цалкам з голаду дранцвее
Мая душа.

О, ты! ўлі кроў Вясны мне
Ў халодную сцятасць,
І ўяўную смерць.
Я чакаю,
Вечна чакаю цябе!

1902

Табе

(Dir)

Так, плачу,
Бо ад пацалунку
Нічога я не адчуваю,
Ад прорвы няма паратунку.
І безліч прадонняў
Не маюць такой глыбіні,
Як гэтая вялікая бездань.
І я свае думкі сную ў непрагляднай начы –
Пытаюся зноў вельмі ціха,
Ці смеласць знайду я ў сабе?
Хачу, каб паўднёвы быў вецер,
Што ўпрочкі здзьме ўсё ліха,
Каб не было душы халодна так.
Спеў цёплы прынясе няўзнак
І неўпрыкмет праз кроў табе.

1902

Мая песня кахання

(Mein Liebeslied)

Патаемнай крыніцай
Пеніцца кроў,
І ад цябе, і ад мяне.

Пад валкім маладзіком
Танчым галяком, у пошуку мар,
Бяссоннымі дзецьмі,
Ціха па-над тлом жываплоту.

О, сонцадайныя вусны...
Што шалёна-хмельны водар маюць...
Ў коле срэбным з сініх парасонаў
Твой усмах... твой, твой.

Нешта няспынна струменіцца
Мне па плячах
Па маёй скуры цячэ –
Я чую...

Патаемнай крыніцай
Пеніцца кроў.

1905

Травеньскі дождж
(*Maienregen*)

Уласнаю цёплай душою
Сэрцу майму ты дадаў пяшчоты,
Сціхла цьма ў ягоных тонах,
Як вясною ў далі грымоты.

Толькі ўжо гэта не ўсцешыць,
Вярэдзіць болем рана.
Без прагі цяпер абдоймы,
А ў вуснах жыве загана.

І я чую, як ціха плачаш,
І гэта – ноч дрэмле за гарой –
Як травеньскі дождж ліецца
На цемру даўніх мрой.

1905

Руфь
(*Ruth*)

Лэйле: Люсі фон Гольдшміт-Ротшылд

І ты шукай мяне за жываплотам.
Я чую, як твае ўздыхаюць крокі
І цьмеюць мае вочы – цяжкія кроплі.

Квітнее соладка ў душы твой погляд,
І поўніць ён,
Калі мне ў вочы сон заплывае.

Да студні маёй роднай
Зляцеў анёл.
Пяе ён спеў майго кахання,
Пяе ён Руфі спеў.

1905

Стары тыбецкі дыван
(Ein alter Tibetteppich)

З той душою, што маю кахае,
Дываном тыбецкім лёс яднае,
Фарбамі праменьчыкаў – каханне,
Дрогкіх зор у небе заляцанне.

Пад нагамі ў нас ляжыць чароўны скарб
Шоўк тысячавакай працы варт.
Мускусны цяпер заняў сын ламы трон,
Цалаваць ці доўга ў вусны будзе ён?
Ля шчакі шчака румяніцца здавён.

1906

Таємна ноччу
(Heimlich zur Nacht)

Бо выбрала цябе
Я з усіх сузор'яў

І ўжо не сплю – быццам чуйная кветка
Ў лісці шапаткім.

Вусны заліць мы мёдам дзіўным жадаем,
Ночы дрыготкія зноў расцвітаюць нам.

Да раскошы бліскучага цела
Сэрца ў нябёсы святло дае –

Ды ад ззяння залатога залежаць мары:
Бо выбрала цябе я з усіх сузор'яў.

1907

Я мару цішком пра цябе

(Ich träume so leise von dir)

Фарбы болю заўсёды ранкам лунаюць,
Твая душа нібыта.

Пра цябе мае думкі,
І сёння паўсюдна цвітуць сумама вочы.

Я ж казала табе пра лёс агромністых зор,
Ды на зямлю ўвесь час ты глядзеў.

Ночы цьмеюць у галаве,
Не знаю, куды мне йсці.

Я мару цішком пра цябе –
І шоўк бялюткі мне засцілае вочы.

Дзе ж твой клопат пра мяне,
Зямлю ён пакінуў – праўда?

1907

Твая зграбнасць
(Deine Schlankheit)

Твая зграбнасць цячэ, што каштоўнасць у цемры.
О, паўночнае дзікае сонца,
Пацалуй маё сэрца й зямлю, што чырвоным пульсуе.

Разнасцежаны вочы шырока твае
І ты бачыш нябёсы
Так блізка, глыбока.

Я ў сябе на плячы
Збудавала краіну сваю,
А дзе ж ты?

Ды няпэўны, нібы твае крокі, той шлях –
Зоркі кроплямі роднай крыві заярчэлі...
Ведай, кахаю цябе я, кахаю цябе!..

1907

Ты бачыш мяне

(Siehst du mich)

Між зямлёю і небам?

Шлях не пераходзіў мне ніхто.

Але твар твой мне лагодзіць свет,

Ад цябе квітнее ўсё навокал.

А калі глядзіш ты на мяне,

Соладка сэрцу майму.

Пад тваёй усмешкаю ляжу –

Рыхтаваць дзень ды ноч вучуся.

Каб цябе прымроіць і забыць,

Я заўжды гуляю ў адну гульню.

1909

Замірэнне
(*Versöhnung*)

Спадзе мне да кален вялікая зорка...
Не хочам спаць мы ўначы,

Мовамі маліцца,
Што разблёныя, як арфаў стан.

Мы хочам замірыць нашу ноч –
Шмат Бога наплывае.

Сэрцы – уласныя дзеці,
Што ў стоме хочуць адпачыць.

І вусны гатовы ноч цалавацца,
Што марудзіш?

Сэрца яднай з маім –
Бо румяніць шчокі кроў твая.

Мы хочам замірыць нашу ноч,
Пужаецца міласці і смерць!..

Спадзе мне да калень вялікая зорка.

1910

Мая маці
(*Meine Mutter*)

Ці вялікім анёлам
Яна побач была?

Можа, маці мая пахавана
Пад небам шэрым, як дым,
Што па-над ёй не сінее ніколі?

Ах, каб вочы мае заярчэлі –
Святла далі ёй!

Калі б мая ўсмешка не згасла на твары,
Яе б над магілай павесіла.

Ведаю зорачку я
На якой дзень заўжды.
Я хачу над зямлёй дзень пранесці.

Зараз заўсёды я буду адна,
Як анёл вялікі,
Што быў ля мяне.

1910

Пальмавы сад

(Palmengarten)

Прынцу Марока

О, мой мілы каханак,
Твар твой бачыцца пальмавым садам,

Твае вочы пабліскваюць Нілам
Млява ўкруг танца майго.

У абліччы тваім счараванья
Ўсе малюнкі крыві маёй чулай,
Ночы нашы ўва мне адбіваюцца.

Твае вусны заўсёды імкнуцца
Насустрэчу маёй асалодзе.

І за ўзнёслае гэта трымценне –
Я душой сваёй ахвяравала.

Пацалуй жа мяне палымяна,
Каб у сэрцы плылі матылі
І хацелася разам на неба.

О, мой мілы каханак.

1911

Табе ў вочы
(In Deine Augen)

Уваччу ў цябе Сусвет сінее –
Ды чамусьці сэрца ўсё ж трымціць
Перад небам гэтым.

А ў тумане шчокі халадзеюць
І мадзее сэрца без надзеі.

1911

Схавай мяне ў крыві салодкай
(Verstecke mich in deinem Süßblut)

Схавай мяне ў крыві салодкай,
Зашый у прыполе скуры ўласнай.

Нашы сэрцы заўсёды насустрач нясём.
Ппульсуючы, ноч
Яднае ўсіх нас, хто заснуў.

Дзе маё сэрца смерць кіне?
Ў халоднай студні, дзе шум чужы –

У дзіўным садзе, што з камянёў –
Ці сэрца ў вірлівую рэчку закіне.

Мяне страшыць ноч,
Калі без зорак.

Бо процьма ясных зорак майго сэрца
Крыві ўзрушэнне залоцяць.

Вось і каханне цвіце ва ўсіх сэнсах сваіх.
Дзе маё сэрца смерць кіне?

1911

Прыбыццё

(Ankunft)

Вось дасягнула мэты сэрца я,
Далей – ні промня.
За спінай пакідаю гэты свет,
Дзе рэюць зоры: птахі залатыя.

А вежа месяца люляе цемрадзь –
...Ах, вась які акцэнт мелодыі пяшчоты...
Ды плечы спеюць ганарліва купаламі.

1911

Цяпер душа мая дрэмле
(*Nun schlummert meine Seele*)

Віхура паваліла ствалы,
А лесам тым была душа.

Ці чуў ты, як плачу я?
Вочы твае так шырока глядзяць.
Зоркі сее ноч
Мне – у пралітую кроў.

Цяпер душа мая дрэмле
На дыбачках.

А лесам тым была душа;
Ценем пальмавым,
Дзе каханне на галінах.
Суцеш мне душу ў дрымоце.

1911

Ціха кажучы

(Leise sagen)

Над маім сэрцам зоркі
Ўсе ты прысабечыў.

Думкі мае хвалююцца,
Мушу танчыць.

Робіш так, каб заўжды глядзела ўверх,
Жыццё каб стаміць мне.

І сіл няма на вечар,
Пасунуць каб жываплоты.

У водных люстэрках
Твару майго больш няма.

Ты Арханёлу здай
І скрадзенай вільгаці вочы;

Мне ж, як ласунак жыцця, –
Сінь без краю.

Павольна сэрца тоне
Не знаю дзе –

Можа, ў тваёй руцэ,
Што мне паўсюль існасць вярэдзіць.

1911

З табой, золатаўсмешны

(Mit dir, Goldlächelndem)

Галінка ружы ў сэрцы зноў цвіце,
Пачуццям нават можна ап'янець.

Пачуць цурчанне ручая
На падбароддзі ў ямінцы ў мяне.

Заўжды прыходзіць ноч,
Пасля – у хмарах дзень, як ноч міне.

Ля берага хвалюецца прыбой,
Яго схаплю я хуценька рукой.

Адлюстраваць мяне – тут я ці не,
Ды ў воку ты жывеш маім.

Пасля мы, нерухомыя, ляцім
У сінюю зямлю ў шчасліва-мройным сне.

1912

Толькі ты

(Nur Dich)

Герцагу Вінеты

Плыве па небе ў аблачынках
Маладзіка сярпок.

Пад той выяваю
Спачыць хачу ў тваіх абдымках.

Шторм хай сабе шалее – прагну
Бязбрэжным морам быць.

З часоў, як ты мае мушлі шукаў,
Свеціць сэрца маё.

І гэта чар маіх
Прычына.

Магчыма, маё сэрца – свет,
Грук...

Яно адно цябе шукае –
Цябе я клікаць як павінна?

1913

Гізельгэр¹ – хлопчыку
(*Giselheer dem Knaben*)

На вейцы зорачка дрыжыць,
Ярчэе так,
Што не заснуць мне...

З табой гуляць жадаю.
– Няма ў мяне радзімы...
Гуляем у «Прынц і кароль».

Так, я твой прынц,
Чароўныя
Ў цябе ўсе фарбы цела.

А цела зваць – душою.

1913

---

¹ Кароль Бургундыі, які жыў у пачатку V ст. Яго імя азначае «закляты ваяр».

Маленькая песня смерти
(*Klein Sterbelied*)

Цішком, як я,
Спіць кроў мая.

Лагода ўкруг.
Ад сэнсу рух.

Жывы матор
Ад болю ўмёр.

Вядзі, мой лёс,
Аж да нябёс!.

Гук дзесьці ўзбоч –
Паўсюдна ноч.

1914

Прынцу Бенджаміну
(An den Prinzen Benjamin)

Кажаш ты –
Сэрца ў фарбах маё.

Быццам птушкі з губ тваіх
Бяруць урокі.

Гэты гук блакіт разносіць
У вышыні;
Вось і ўзнікае неба.

Твае словы – са спеваў суздром.
Смуткую, калі маўчыш.

Спеў сцякае з цябе паўсюль –
Пэўна, знак мрой тваіх?

1914

Пачуй

(Höre)

Рабую цёмнай ноччу
Я ружы тваіх вуснаў,
Каб тут ніводнай не напіцца.

Цябе абняць –
Маё трымценне скрасці:
Ім значу я твае абрысы.

Я ўзбочча шляху,
Што цябе
Збівае з ног.

Ці адчуваеш маё жыццё
Ўсюды, як
Далёкі край?

1914

Песня прынца гульні
(Das Lied des Spielprinzen)

А як мне кахаць больш моцна?
Я ж бачу і жывёл, і кветкі,
Калі мілююцца яны.

І зоркі ў пацалунку,
І малюнак, узніклы з хмар –
Мы йгралі ўсё ж лагодней.

А лоб твой моцны, цвёрды,
Апору на ім магу я
Знайсці, нібы на франтоне.

А ў ямінцы на падбародку
Драпежніка гняздо будую –
Пакуль – мяне ты не з'еў.

Пасля ты ўранні знойдзеш
Адны мае калені,
Двух жоўтых скарабеяў у кайзераў пярсцёнак.

1914

Герцагу Ляйпцыга
(*Dem Herzog von Leipzig*)

Вочы ўжо твае памерлі
А ты ж так доўга ў моры быў.

Ды таксама й я
Без зямлі.

Лоб мой зроблены з мушляў.
Ліпнуць зоркі, багавінне.

Кагадзе хачу табе да твару
Дакрануцца ўпрост без мэты,

Або жвавай яшчаркай твае вусны лашчыць
У вірах каханья.

Мне тым'янам пахнеш ты –
Будзеш маім святам.

Свае сады нясу я,
Маё сэрца цвіце паўсюль.

1915

Ды нешта я не знаходжу
(*Aber ich finde Dich nicht mehr*)

Плыву за дрогкімі рукамі наўздагон,
Шукаючы паўсюль цябе.

Ды нешта я не знаходжу
Ні ў фінікавых пальмах,
Ні пад галінкамі мараў.

Мае жорсткія кароны ўсе расталі
Ў тваёй усмешцы
І ў нас між вуснаў светла галёкалі анёлы.

Не хачу я больш расплюшчваць вочы,
Калі слодыч
Твая іх не напоўніць.

1915

*Сенна Ноу*¹

З часу, калі на ўзвышшы ляжыш ты,
Соладка зямлі.

Дзе йду на дыбачках ціха
Па сцяжынках новых і чысцюткіх.

Як кроў, ярчэюць ружы –
Лагодзяць смерць тваю.

Я не баюся болей
Гэтай смерці.

Расквітнела я ўжо ў цябе на магіле
З кветкамі раслін павойных.

Клікалі мяне твае вусны заўсёды,
Імя таго мне больш не вярнуць.

Кожны шуфель жвіру засыпаў
Мяне з табой разам.

Таму ў мяне заўсёды ноч,
А зоркі – прысакам прыцемку.

---

¹ Прыдуманы аўтаркай літаратурны псеўданім-«перагортка імя» нямецкага пісьменніка-анархіста габрэйскага паходжання Ёганэса Гольцмана (*Johannes Holzmann*, 1882–1914).

І стала для сяброў я незразумелай –
Чужынкаю стала.

Ты каля брам, дзе места млее ціш,
Чакаеш мяне, анёл вялікі.

1915

Твае бровы – навальніцы
(Aber deine Brauen sind Unwetter)

Уначы ціха лётаю ў небе
І не цягну я ад сну.

Ля сэрца кружаць мары,
Ласункаў прагнуць зноў.

Адно шчарбінкі маю я па краю,
Ды толькі ты п'еш цноту залатой.

Я зорка, так,
У воблаку сінечы вобліку твайго.

Калі ў вачах тваіх мой бляск-імпэт,
Мы зноў адзіны свет.

А я б магла ў салодкай стоме спаць –
Толькі твае бровы – навальніцы.

1915

На развітанне

(Abschied)

Але ты не з'явіўся ў час сутоння,
А я ў сузорнай мантыі чакала.

...Пачула я, што стукаецца нехта,
Ці гэта маё сэрца грукатала?

Цяпер на кожным вушаку павісла,
Таксама і каля тваіх дзвярэй;

А вогненная ружа сумна цьмее
Карычневым у колеры гірлянды.

Табе я неба фарбавала ў тон ажыны
З крывёю майго сэрца.

Але ты не з'явіўся ў час сутоння –
...Я ў чаравічках залатых чакала.

1916

Малітва

(Gebet)

Шукаю горад, дзе ў чужых краях
Анёл без крыл вартуе брамы дах.
Знак зоркі на чале – пячаткай болю.
Цяжкую пару крылаў на плячах
Ахвярна я нясу, каб зведаў волю.

Заўсёды мне змяняе сутнасць ноч...
Квітнее ў сэрцы, як блакіт наўзбоч,
Любоў, што ў свет прынесла я для ўсіх,
Каб ласка стому праганяла з воч.
І меў патолою ледзь прыкметны ўздых.

О, Бог, адзіны Ты – надзея мне!
Я – слёзка ў боскім келіху на дне.
Як згіне нават чалавека след,
Ты не пакінь, Усёмагутны, не –
Пачні наўкол мяне ствараць Сусвет.

1916

Прынцу Трыстану
(*An den Prinzen Tristan*)

Злятаюць зоркі ноччу
На сіль тваёй душы.

Табе маўчанне трэба,
О, ты, мой храм адзіны,
Палохаюць цябе мае малітвы;

І перлы прачынаюцца мае
З майго святога танца.

Але ні дзень, ні зорка гэта,
Я больш не давяраю Свету,
Цяпер мне ўсе нябёсы – толькі ты.

1916

Лаўрэнсіс

(Laurencis)

Табе дала імя,
Нібы вянок пабожны.

І я хачу заўжды цяпер
Цябе з любоўю клікаць.

Ты бачыш залацістае зіхценне,
Што сэрца разлівае надвячоркам.

Ды не такое, як нябёсы хмурыць,
Калі імжака іх фарбуе пылам.

Мая душа іграла ўваскрасенне,
А вочы соннымі далінамі ляжалі.

Але я ўсіх анёлаў добра знала,
Якім я расказала пра цябе.

Ужо квітнеюць астры маіх вуснаў,
А жывакоств цвіце ў тваіх.

Абуджаюся з нашымі каханнем,
Дзе пацалункі нашыя – пупышкі.

1916

Да рыцара
(*An den Ritter*)

Сонейка болей няма,
Ды святлее твой твар.

Гэта ноч без дзівосаў,
Ты – мая дрымота.

Бліскае вока тваё, быццам знічка –
Я заўжды чагосьці жадаю.

Золатам чыстым усмех твой ярчэе,
Танчыць з нябёсамі маё сэрца.

Хмара калі напаўзе –
Я памру.

1916

Рыцару з золата
(An den Ritter aus Gold)

Ты – ўсё, што мне з золата
Зрабіў увесь Сусвет.

Твае шукаю зоркі
І не жадаю спаць.

Схаваемся за плотам,
Не ўздымем галавы.

І пацалункі-мары
Ў абдоймах нашых рук.

Аж сэрца адчувае
Смак вуснаў-руж тваіх.

Цябе мае кахаюць вочы,
Ты ловіш тыя матылькі.

А што рабіць, тады, скажы,
Як знікнеш назаўжды?

З маіх павек і веек
Сцячэ чарнюткі снег;

Калі ж мяне не стане –
Гуляй з маёй душою.

1916

Ты мяне засмучаеш
(Du machst mich traurig)

Мне гаротна.
Вечар кожны ўсё нашу на спіне,
Таксама й ноч,
Якую ты сасніў.

Кахаеш ты?
З твайго чала ўсе хмары здзьмула я,
Блакiт дала.

Са мной што зробіш ты ў час мой смяротны?

1917

Песня

(Ein Lied)

За маімі вачыма ёсць вільгаць,
Я павінна ўсю выплакаць цалкам.

Мне заўсёды карціць адляцець
З пералётнымі птушкамі прэч;

Дыхаць воляю разам з вятрамі
Ў маляўнічым абшары паветра.

О, сумотна мне як...
Твар на месяцы ведае гэта.

Вось таму з аксамітнай адданасцю
Абуджаецца ранак навокал,

Калі крылы каменем-сэрцам
Ты патрушчыў мае.

Як жалобныя ружы, дразды
Аблятаюць з блакіту кустоўя.

І ўсе стрымана й ціха шчабечуць,
Зноў жадаючы развесяліць,

А я ўсё-ткі хачу адляцець
З пералётнымі птушкамі прэч.

1917

Пасля хваробы

(Nach weh)

Успомні, я хварэла
Пакінутая Богам.
Прыйшоў ты –
Восень днела,
Дзьмуў сівер за парогам.

І холад мёртвы ды глыбокі
Пазбавіў зрок мой цёплай ласкі.
Твае ж сапфірныя два вокі –
Агнём палаючыя казкі.

1917

Да «Даніэля Езуса»¹ Паўля
(Dem Daniel Jesus Paul)

Ноч гэта ты –
Сваёй тугой мы хочам падзяліцца,
Зірнуць у золата скрыжаляў.

Прад маім сэрцам сядзіць заўсёды мёртвы
І міласціну просіць.

Пяе мае песні,
За лета пабялелыя наўздоўж.

Мы ўсё-ткі здольны кахаць
І праз шлях смяротны,

Зухі падлеткі,
Што дакранаюцца цэптарам па-каралеўску!

Не пытай – я чую:
Твае вочы мёд п’янілівы.

А ноч – пяшчотная, што ружа,
Мы хочам разам легчы ў ейны келіх,

---

¹ Раман нямецка-чэшскага пісьменніка Паўля Лепіна (1878–1945), упершыню апублікаваны ў 1905 г.

І глыбей апусціцца,
Дзе мне стома і смерць!

1917

Водзукі
(*Nachklänge*)

На абрысах жорсткіх
Перамог уласных
Я дазволіла былой міласці танчыць.

Сэрца ўверх, душа прэч,
Танчы, танчы позняе каханне,
Мой усмех над згубленым спевам.

Кроў мая ўжо прадчувае
І маркоту,
І трымценне.

Да часінаў зорных
Я блакіту нябёс жадала –
Зіхатлівага кахання.

Твой пагляд быў спеўны,
Гожы,
Духмяны...

На абрысах жорсткіх
Перамогі ўласнай
Я дазволіла былой міласці танчыць.

Я гайдаю іх:
«Імкну ружовым небам
Ўверх і ўніз!»»

Танчы, танчы, позняе каханне,
Сэрца ўніз, душа ўніз –
У лагоднасці глыбінняў..
Над маім жыццём дакананым.

1917

О, я хачу пакінуць гэты свет

(O ich möcht aus der Welt)

Тады па мне заплачаш ты.
А букі медныя¹ распальваюць
Мне мроі-думкі ваяўнічыя.

Я мушу йсці
Скрозь нетраў змрок
І воды, й канавы.

Шалёна хваля б'е
Заўсёды ў маё сэрца;
Мой вораг унутры.

О, я хачу пакінуць свет!
Але й далёка ад яго
Блукаю. Святло

Вакол магілы Бога.

1917

---

¹ Бук медны (*Fagus sylvatica f. purpurea*) названы так, бо мае чырванаватае лісце. Мутацыя бука звычайнага.

О, мой анёлак
(O, Du mein Engel)

О, мой анёлак,
Мы проста пльвём
У хмарках вабных.

Не знаю, ці жывая,
Ці салодка ўмёрла я
Ў тваім сэрцы.

Мы ўшэсце святкуем заўжды
Процьмай бляску.

Як абразы залатыя,
Мне твае вочы.

Як я тут?– скажы!
Кветкі ўсюды ірвуцца з мяне.

1917

Спеў кахання

(Ein Liebeslied)

Нас золата подых
Узнёс да нябёс.
Ах, як мы кахаем...

Пупышкамі птушкі здаюцца на вецці,
І ружы лунаюць.

Твае вусны шукаю заўсёды
Мноствам пацалункаў.

Залатая ноч
Ад зорных нябёс...
Аніхто нас не бачыць.

Абудзіцца золак зялёны,
Мы спім;
Ды нашы абдоймы гуляюць сабе матылькамі.

1917

Манаху

(Det Mönch)

Паўсюль шукаю я твайго зіхцення.
Магчыма, й ты мяне шукаеш?

А ў маім лобе цьмее
Зорка пабляклая ізноў,

На свеце бачу я цябе адну
І ўсмех твой – увесь час.

Нябеснай белізною нашы сэрцы
Свяціцца могуць і ўва сне.

Мы прагнем зліцца ў пацалунку,
Ды гэта будзе, як забойства.

Стаю стракатай ля граната
Карцінкаю для кніг.

Твой пагляд хвалюе,
Як птушак чэрвеньскія спевы.

1917

Наш горды снеў
(Unser stolzes Lied)

Віснучь дзіўныя дні-мары.
Студзяцца блакітным бокам
Белыя клубы аблокаў,
Каб востраў, што золатам ззяе, захмарыць.

Мы пераможцы пераможанья ў гулях,
Растуць кароны ў час, калі крывавяць кедры,
А бацькі ў нас – прарокі веры
І – каралевы ў нас матулі.

Хмурынак сум салодкі мкнецца
Гарачынёй над іх магіламі ў радках любоўных,
Целы нахштальт калон – двух залатых, шыкоўных,
На Ўсход пра Захад ціха думка-мроя льецца.

1917

Прынцу Грааля
(An den Gralprinzen)

Калі глядзім адно на аднаго –
Квітнеюць нашы вочы.

І мы здзіўляемся
Чароўным цудам – так?
І патанае ўсё ў замілаванні.

А мы ў сузорным атачэнні
Бяжым ад Свету і цяпер

Я верую, што мы анёлы.

1917

Мне сумна

(Ich bin traurig)

Твае пацалункі цямнеюць на вуснах маіх,
І ты мяне больш не кахаш.

А як быў прыйшоў! –
Што блакіт перад раем маім,

Ля радаснай гэтай крыніцы
Тады схамянулася сэрца.

Цяпер я нанесці хачу макіяж,
Што робяць сабе прастытуткі,
Завялыя ружы на сцёгнах у іх чырванеюць.

А вочы заплюшчаны ўжо напалову,
Нібы паміраюць нябёсы.

І Месяц даўно пастарэў,
І ноч нас цяпер не абудзіць.

І ты мяне, можа, не ўспомніш.
Куды ж сваё сэрца мне несці?

1917

Расстанне

(Abschied)

Я заўсёды хацеў табе
Слоў кахання сказаць нямала;
Зараз пошукі ў хваляванні
Пасля страты магчымых цудаў.
Бо як гралі шкатулкі музычныя,
Шлюб мы наш святкаваць маглі.
– О, твае чароўныя вочы,
Кветкі шчасця мае любімыя;
Тваё сэрца – ўладарства нябеснае,
Зазірнуць мне ў яго дазволь.
Ты ж уся, нібы мята бліскучая,
Летуценная і пяшчотная...
Я заўсёды хацеў табе
Слоў кахання сказаць нямала, –
І чаму ж не сказаў?

1918

Бог пачуй...

(Gott hör...)

На вочы рынуў ночы арэол –
Як сон кружляе.
І хоць крывёй мой пульс цяпер палае,
Ды шэра і халодна ўсё наўкол.

О, Бог, часоў пражытых адгалоскам,
Я сню смяротны склеп.
Смерць песцяць у сабе вада і даўкі хлеб.
Не ўзважыць смутак мой бязменам боскім.

Пачуй... Блакітам нашых любых фарбаў
Мой спеў люляе неба ўзнёслы дах –
Ды подыхам Тваім адвечным не заднеў прасцяг.
Ледзь не саромеюся я Тваіх пакутных шнараў.

Дзе, ўрэшце, я? – О, Бог! Між зор наверх
Я ў дольным садзе поўню бачыла даўно.
Марнее ў вінаградзе там чырвонае віно...
Таму цяпер – гаркота скрозь – у кожным сэнсе.

1920

Мой пагляд

(Mein Blick)

Глядзець я мушу на цябе

Час цэлы.

Але блукае па-за межамі пагляд,

Уцёк у вечнасць, да нябёс за далягляд.

А ты прываб сваёй па сонейку тугой, –

Ён стане для мяне, як іерогліф свой.

1920

Развітанне

(Abschied)

Чысцютка дождж адмыў муры старых дамоў,
Радкі кладуцца на каменны аркуш роўна.
Руку вядуць са стомы вершы пра любоў,
Якія зноў салодка маняць, безумоўна.

У змрок марскіх віроў і хваль
Плыву я рызыкаўна!
Магчыма, мой анёл-ахоўнік
Зрок, на жаль, адвёў.
Зманіла свету, свет адпомсціў кроўна:
Хаваю цела ў дол між ракавін, пяскоў.

Няўжо наш лёс – імкнуцца да нябёс
З ярма зямных грахоў?
Чаму ж мой Бог,
Як ніцы дух з Ім падабенства ўспомніў,
Растаў на ўсходзе зараніцай ранніх сноў?

У змрок марскіх віроў і хваль
Плыву я рызыкаўна!
Спакой і сэнс,
Што свет стваралі з пракаветных слоў,
У цемры зніклі, адляцелі ўвысь
Чародамі арлоў вандроўных.

1923

Песня над скрытку
(Ein Geigenliedchen)

Пабляклі руж бутоны
Нязбыўнай ціхаю тугой.
Іх паліваў ледзь не штодзённа
Сваёй кіпучаю крывёй –

Быў у дзяўчыну закахаўся
З шаўковай сонечнай касой.
З красуняй Грэтхен цалаваўся
За вінаградную лазой...

Ды марыў пра чужыя берагі я,
Шмат вуснаў цалаваў я з тых часоў.
Змарнелі ад тугі мае другія,
Маё каханне – пагатоў.

1928

Каляды
(*Weihnacht*)

Ты зляціш да мяне ў промнях вечаровых,
Як даўно мне абяцае зор узор.
У чаканні слоў любві чароўных,
Як ялінка, сённа свет замёр.

І ў снах калядна расцвілі
Ліхтарынкi свята на маім галлі.

Адкажы мне шчыра ты: чакаць калі?
Мой анёлак залаты –
Хоць локан сэрцам я грэла –
Сном зляцеў у мройныя палі.
О, любы мой, каханы мой,
Адзіны мой!

Ведай, любімы мой, –
Камета шчасця безліч год да нас ляцела,
Каб я была з табою, ты – са мной.

1928

Апошні вечар года
(*Letzter Abend im Jahr*)

А сёння цёмна так
І вечар прыцемкам мадзее,
Як свечкі кнот,
Гуляе са святлом наадварот,
Але да шчасця ўласнай сцежкаю не йдзе ён.
– Штогод старэе час няўзнак.
Смерць трансфармуе ўсіх былых істот.

А сэрца для сябе маё жыло,
Мне не было патолі на зямлі.
Такая ж я, як месяца святло,
Вяло мяне ў жыцці былым тваё цяпло,
Калі ў блакіце думкі боскія былі.

О, Бог, як скеміць чалавеку
– Сусвет агульны мае змест, –
Не трэба адасоблены пратэст:
На ўзроўні лепшым ўсё яднаецца спрадвеку.

1929

Вечаровая песня

(Abendlied)

Сёння маладзенькім ружам
Мяккі дождж з нябёс – маленне.
Свет пабагацее дужа.

О, мой Бог, я паміраю,
Ад самотнай смагі плачу
Ў блаславенні.

Спеў анёльскі ў небе спее:
«Сёння свята – Божы дзень,
Знае Ён пра ўсе падзеі».

Ды чаму, не разумею,
У Яго святочны дзень
Сумны ранак у мяне.

1932

Змярканне

(Abendzeit)

Прыгасла прага да жыцця...
Мне змрок абрынуў неба ў лёце,
Упала на зямлю я з небыцця,
Дзе ты чакаў, як дар маёй самоце.

Дзе мора пеніць бухты хараства,
Лагодзіцца чулівасцю, нібыта
І жарсці і варожасць – як жарства –
Рассыпаліся сном даўно забытым.

Вось так усведамляю свой сусвет,
Часцінкаю Зямлі – ужо не звонку.
І ты, як зоркі знебавышні след,
Мне працінаеш сэрца абалонку.

Спрадвеку памяць цемры я нашу:
Сутоннем кроў і тая змрочна млее,
Жахліва распач агаляе мне душу,
Што беспрытульная ў бязладдзі тут хварэе.

Забыў світанак адарыць святлом,
І цішай цемры цешацца ўспаміны.
Заблыталіся мары дзіўным сном
У тло стракатай павуціны.

Здала далоні мне нясуць дамоў
Букеты боскіх залатых сярпоў.
Марудзіць сонца след на цыферблаце,
Ашчадна траціць век – маё багацце.

Палае пульс, як камертон,
Апоўначы я чую ночы звон...
Нас таямнічы час злучыў дачасна –
Квітнеюць вусны тысячапрыўкрасна.

Жаданне жыць уносіць дзень,
Надзеўшы на сябе адзенне з ценю.
Як безнадзейна я шукала неба, дзе...
А сцэжка напраткі – выключна ў летуценнях.

1933

Мой блакітны раяль

(Mein blaues Klavier)

Жыве ў маім доме блакітны раяль
У цемрадзі склепа здранцвейай.

Не ведаю нот і маўчыць ён, на жаль,
З часоў, як зямля ашалела.

Зоркі тут гралі ў чатыры рукі
– Ў чоўне-месяцы Панна пела,
А зараз шалеюць адно пацукі.

РаSTRUшчылі музыку ўсю на шматкі...
Я плачу пры гуках змярцвелых.

О, любы анёл, расхіні неба даль
– Я хлеб свой гаротны ела...
За брамай нябёс – забаронены баль,
Ды ў бездань я мкнуся смела.

1937

Цар Давід

(Melech David in Juda saß)

Ў Юдэі цар Давід сядзеў
Нязмушана на троне,
Аднойчы дранікі ён еў,
Як звыкла – у кароне.

Іх з тлушчам павы кухар спёк
Паводле кніг пра стравы;
Каб знюхаў «водар», цар бы ўцёк!!!
Ад спраў сваёй дзяржавы;

З усёй раднёю Саламон
«Што мог пра дранік ведаць ён!»
А ў кухара ёсць плён здавён –

Падаць цару праз год віхуры –
Рукамі ў манікюры, –
Да дранікаў у гарнітуры *Кавыбоб*.

1941

У мяне на каленях

(In meinem Schoße)

Цёмныя хмары
Зноў на каленях паснулі –
Вось ад таго сумую, мой ласкавы.

Я назваць імя павінна,
Каб гучала, як спеў райскай птушкі,
У вуснах маіх расквітнелых.

У садзе ўсе дрэвы ў стоме паснулі –
Нават клён нястомны,
Што пад акенцам.

Шапочуць крыламі грыфы,
Мяне яны нясуць
У твой светлы дом.

Талію тваю я зноў бяру ў абдоймы,
Каб мне адбіцца
Ў дрыготкім цела трымценні.

Сэрца мне не гасі –
Шлях ты свой знойдзеш –
Назаўжды.

1942

Люблю цябе

(Ich liebe dich)

Люблю цябе,
Знайду цябе
Калі змрачнее нават дзень.

Мой шлях жыцця
Блудзіў яшчэ,
Блукала й я – шукала цень.

Люблю цябе!
Люблю цябе!
Люблю цябе!

Адкрыты вусны мне твае...
Сусвет сляпы,
Глушэе млоць,

І ўсе аблокі,
І лісты –
– Мы толькі пыл златы
З якога ўзнікнуць двое:
– Ёсць!

1943

Малітва

(Gebet)

О, Божа, сэрца поўніць сум...
Вазьмі мяне ў свае далоні,
Пакуль сутоннем не ўпалоніў
Кругаваротны часу тлум.

Як, Божа, век стаміў... О, Бог,
Прымі ў сваю гульню жанчыну.
Ствары блакіт і аблачыну,
І вечнасць лета, мілы Бог.

Я марыла, каб месяц змог
Святлом злагодзіць сум быцця,
Ды, як няўцямнае дзіця, –
Душа-паходня,

Ах, Божа, з хібамі і сёння –
Вазьмі яе ў свае далоні...
Святлом імкну Табе ва ўлонне.

1943

Мая матуля
(Meine Mutter)

Палае свечка тут, на сталe
Маёй матулі ноч навывлёт –
Маёй матулі...

Палае сэрца ў маіх грудзях
Ноч навывлёт –
Маёй матулі...

1943

Песня кахання

(Ein Liebeslied)

Завітай ты мне ў ноч – хай сон нам сны з’яднае.

Бо адна я тут, у яве змрочнай.

Чужая птушка песню цемры ўранні мне спявае,

Калі сірочы сон мяне скарае.

Ярчэй пялёсткі ззяюць ля крыніцы.

Грымотнікі тваіх вачэй мне – таямніцы...

Завітай ты мне ў ноч сном сямізорнакрочным,

Любоўю ў мой шацёр, як познацвет.

Уздыме месяц пыл сузорны з куфраў ночы.

Лагоды мы, два дзіўныя звяры, так хочам –

Чаротам крозы крочым па-за свет.

1943

Ерусалім (*Jerusalem*)

Бог зладзіў з хрыбціны сваёй – Палестыну,
З адзінай самотнай косткі – Ерусалім.

Я блукаю, як па маўзалеях, –
Святы наш горад цалкам скамянеў.
А камяні на дне азёраў мёртвых млеюць
Заміж ядwabных вод, што тут, гулялі і сплывалі.

Патрэбна ўбачыць, што прынёс вандроўны госць –
Ён патанае ў нерухомай ночы.
Да сёння страхаў неадольных процьма ёсць.

Калі б прыйшоў ты...
Ў альпійскай лёгкай мантыі да нас –
І маю цемру збавіў ад гаркоты –
Сваёй рукой святы дала б табе абраз.

Калі былі пакуты ў цёмным сэрца сне –
Твае два вокі – сінія аблокі,
Тады з маркоты вывелі мяне.

Калі б прыйшоў ты –
У краіну ценяў –
Я б слухала цябе, нібы нябога:
Ерусалім – спазнай уваскрашэнне!

Вітаюць нас
Жывыя харугвы «Адзінага Бога»,
Плён рук зялёных, што нясуць жыцця насенне.

1943

ЗМЕСТ

Завяляы мірты.....	5
Пачуццёвы шал.....	6
Летуценні.....	7
Інстынкт.....	8
Вясна (Да дзяцінства).....	9
Morituri.....	10
Суламіта.....	11
Nervus Erotis.....	12
Потым.....	13
Гарачка.....	14
Мая танцавальная песня.....	15
Вясновы смутак.....	16
Табе.....	17
Мая песня кахання.....	18
Травеньскі дождж.....	19
Руфь.....	20
Стары тыбецкі дыван.....	21
Таёмна ноччу.....	22
Я мару цішком пра цябе.....	23
Твая зграбнасць.....	24
Ты бачыш мяне.....	25
Замірэнне.....	26
Мая маці.....	27
Пальмавы сад.....	28
Табе ў вочы.....	29

Схавай мяне ў крыві салодкай	30
Прыбыццё.....	31
Цяпер душа мая дрэмле.....	32
Ціха кажучы	33
З табой, золатаўсмешны	34
Толькі ты.....	35
Гізельгэр – хлопчыку.....	36
Маленькая песня смерці.....	37
Прынцу Бенджаміну	38
Пачуй.....	39
Песня прынца гульні	40
Герцагу Ляйпцыга.....	41
Ды нешта я не знаходжу.....	42
Senna Ноу	43
Твае бровы – навалніцы	45
На развітанне	46
Малітва	47
Прынцу Трыстану.....	48
Лаўрэнсіс	49
Да рыцара.....	50
Рыцару з золата.....	51
Ты мяне засмучаеш.....	52
Песня.....	53
Пасля хваробы	54
Да «Даніэля Езуса» Паўля.....	55
Водгукі	57
О, я хачу пакінуць гэты свет	59

О, мой анёлак	60
Спеў кахання	61
Манаху	62
Наш горды спеў	63
Прынцу Грааля	64
Мне сумна	65
Расстанне.....	66
Бог пачуй.....	67
Мой пагляд.....	68
Развітанне	69
Песня пад скрыпку	70
Каляды	71
Апошні вечар года	72
Вечаровая песня	73
Змярканне	74
Мой блакітны раяль.....	76
Цар Давід	77
У мяне на каленях.....	78
Люблю цябе.....	79
Малітва	80
Мая матуля.....	81
Песня кахання.....	82
Ерусалім.....	83

У серыі « Паэты планеты »,
акрамя « Выбраных вершаў » Эльзы Ласкер-Шулер,
таксама выйшлі зборнікі такіх паэтаў, як:

Сапфо
Франчэска Петрарка
П'ер дэ Рансар
Ўільям Шэкспір
Ёган Вольфганг Гётэ
Габрыэла Містраль
Умар Хаям
Шарль Бадлер
Райнэр Марыя Рыльке
Фрыдрых Гельдэрлін
Генрых Гайнэ
Гіём Апалінэр
Эдгар По
Федэрыка Гарсія Лорка
Джон Кітс
Рыгор Барадулін
Дзімча Дэблянаў
Гай Валерый Катул
Яраслаў Вырхліцкі
Ян Каханоўскі
Катры Вала
Канстандзінас Кавафіс
Барыс Пастарнак
Аляксандр Чакс
Хуан Рамон Хіменэс
Юлі Таўбін
Хаім Нахман Бялік
Баляслаў Лесьмян
Шандар Петэфі
Міхай Эмінэску
Ўільям Батлер Ейтс

Эмілі Дыкінсан
Алесь Разанаў
Мацуа Басё
Геарг Тракль
Сяргій Жадан
Рабіндранат Тагор
Сэсар Вальеха
Сігб'ёрн Обстфельдэр
Томас Стэрнз Эльт
Арцюр Рэмбо
Нікалоз Бараташвілі
Фрыдрых Шылер
Умбэрта Саба
Марк Валерый Марцыял
Ўолт Ёйтмэн
Візма Бэлшавіца
Мікола Зэраў
Адам Міцкевіч
Юсцінас Марцінкявічус
Бгартрыгары
Эдыт Сёдэргран
Ду Фу
Эрлінг Кітэльсен
Ўільям Блэйк
Уладзімір Маякоўскі
Томас Вянцава
Гунар Экелёф
Вільгельм Мюлер
Анакрэон Энхедуанна
Архілох
Срэчка Косавел
Фернанду Песоа
К. І. Галчыньскі
Дзмітро Паўлычка
Захірыдзін Мухамад Бабур

Джордж Гордан Байран
Джакама Леопардзі
Міхась Стральцоў
Геарг Гайм
Стывен Крэйн
Стэйн Стэйнар
Назым Хікмет
Анна Ахматава Цін Уевіч
К. К. Бачыньскі
Абу Убада аль-Бухтуры
Марына Цвятаева
Герыт Ахтэрберг
Нагапет Кучак
Іван Бунін
Поль Вэрлен
Нэлі Закс
Рой Кэмпбел
Сальваторэ Квазімада
Марыя Паўлікоўска-Яснажэўска
Багдан Ігар Антоныч
Антонія Поццы
Паўль Цэлан
Максім Багдановіч
Валадымір Сасюра
Уладыслаў Шленгель
Язэп Пушча
Мацей Казімір Сарбеўскі
Генры Лоўсан
Антоні Эдвард Адынец
Змітрок Бядуля
Нікалаус Ленау
Бертальт Брэхт
Уладзімір Арлоў
Аляксандр Блок

Ласкер-Шулер, Э.

Л26 Выбраныя вершы / Эльза Ласкер-Шулер ; пераклад з нямецкай Георгія Ліхтаровіча. — Мінск : УП «Энцыклапедыкс», 2023. — 92 с. (Паэты планеты).

ISBN 978-985-7247-66-0.

Эльза Ласкер-Шулер (1869–1945), нямецкая паэтка габрэйскага паходжання, знаходзілася пад моцным уплывам нямецка-аўстрыйскага экспрэсіянізму, еўрапейскага неарамантызму і псіхалагізму. Яе творчасць у выніку падзей няпростага часу эвалюцыянавала ад непахіснай жыццярадаснасці да змрочнай замкнёнасці ў сабе, ад захаплення гісторыяй Зямлі Абяцанай да расчаравання сучасным ёй ладам жыцця блізкаўсходніх габрэяў.

Адрасуецца шырокаму колу чытачоў.

УДК 821.112.2-1

ББК 84(4Нем)-5

Серыя «Паэты планеты»

Літаратурна-мастацкае выданне

Эльза Ласкер-Шулер

ВЫБРАННЫЯ ВЕРШЫ

Дызайн *Марціна Русеўскага*.

Рэдактар *Лявон Баршчэўскі*.

Падпісана ў друк 08.06.2023. Фармат 60×90^{1/32}.

Папера афсетная. Друк лічбавы.

Ул.-выд. арк. 2,10. Ум. друк. арк. 2,88.

Наклад 99 асобнікаў. Замова № 950.

УП «Энцыклапедыкс».

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі

выдаўца, вытворцы, распаўсюдніка

друкаваных выданняў № 1/266 ад 3.04.2014.

Вул. Кульман 21-Б, офіс 108, 220030, Мінск.

Вытворчае даччынае ўнітарнае прадпрыемства
«Друкарня Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі».

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі

выдаўца, вытворцы, распаўсюдніка

друкаваных выданняў № 2/18 ад 26.11.2013.

Пл. Свабоды, 23-103, 220030, г. Мінск.